

ด่วนมาก

ที่ มท 0409/ว 639

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

23 พฤษภาคม 2528

เรื่อง การสำรวจตรวจสอบและกำหนดเขตท้องที่การปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 06087/2502 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2502

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 16087/2502 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2502 จำนวน 1 ชุด
2. แบบตัวอย่างบันทึกแนวเขตปกครอง จำนวน 1 ชุด
3. แนวทางการดำเนินการสำรวจตรวจสอบและกำหนดเขตท้องที่ จำนวน 1 ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้เคยสั่งการให้จังหวัดดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ และกำหนดเขตท้องที่การปกครอง ไว้เป็นหลักฐานของจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ แห่ง 1 ชุด กับให้ส่งกระทรวงมหาดไทย จำนวน 2 ชุด แล้วนั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากเวลาได้ล่วงเลยไปกว่า 25 ปีแล้ว และในปัจจุบันมักจะปรากฏอยู่เสมอว่า หลายจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ มีกรณีพิพาทปัญหาแนวเขตการปกครอง กับหน่วยการปกครองข้างเคียง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีข้อบกพร่องผิดพลาดในการกำหนดแนวเขตปกครอง ซึ่งจัดทำขึ้นใหม่และมิได้ตรวจสอบกับหลักฐานที่มีอยู่เดิม หรือหลักฐานของหน่วยการปกครองเขตข้างเคียง ทำให้ไม่อาจชี้ระบุลงไปได้ว่า พื้นที่บริเวณใดอยู่ในเขตของหน่วยปกครองใดก่อให้เกิดปัญหาแทรกซ้อนด้านอื่นตามมามาก ประกอบกับระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการขอจัดตั้งตำบลหมู่บ้านเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้แนวเขตท้องที่การปกครอง โดยเฉพาะด้านที่มีอาณาเขตติดต่อกันไม่ละเอียดชัดเจน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็ไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยให้เสร็จเด็ดขาดไปได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบรรยายแนวเขตไม่ชัดเจนและไม่มีการระบุพิกัด เส้นรุ้ง เส้นแวง และปักหลักเขตไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดเขตปกครองแต่ละท้องที่ในปัจจุบันเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการมากยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงให้จังหวัดตรวจสอบและจัดทำบันทึกแนวเขตปกครอง จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลขึ้นใหม่ให้ถูกต้อง มีความละเอียดชัดเจนเป็นปัจจุบันและเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแนวเขตภายหลัง โดยดำเนินการตามวิธีการและแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การพิจารณาแนวเขต โดยที่พระราชบัญญัติหรือพระบรมราชโองการตั้งจังหวัด พระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอ และประกาศกระทรวงมหาดไทยตั้งกิ่งอำเภอ ไม่ได้มีการบรรยายแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอไว้ คงมีแต่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตั้งตำบลใหม่ และประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตตำบล ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาที่บรรยายและระบุแนวเขตปกครองตำบลไว้อย่างละเอียดชัดเจน ฉะนั้นการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ จึงให้จังหวัดถือตามแนวเขตตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว หากแนวเขตจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลบริเวณใดตอนใดมีปัญหา เนื่องจากแนวเขตตำบลไม่ปรากฏชัดหรือเหลื่อมล้ำแนวเขตตำบลอื่นหรือแนวเขตอันแท้จริงของจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภออื่น ให้จังหวัดตั้งกรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติโดยให้คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบกับเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับแนวเขตต่าง ๆ ที่มีอยู่ เช่น บันทึกเขตท้องที่ ซึ่งจัดทำขึ้นตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 16087/2502 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2502 เป็นต้น และหากจำเป็นก็ให้สอบถามพยานบุคคลซึ่งรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพท้องที่นั้นเป็นอย่างดี สำหรับกรณีเกี่ยวกับปัญหาแนวเขตปกครองจังหวัดให้คณะกรรมการของแต่ละจังหวัดนัดหมายและประชุมเพื่อพิจารณาหาข้อยุติร่วมกัน และหากการพิจารณาไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไปด้วย

2. การกำหนดแนวเขต เมื่อจังหวัดได้พิจารณาตรวจสอบแนวเขตจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลเป็นข้อยุติประการใดแล้ว หากแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลที่ระบุไว้เดิมบรรยายไม่ละเอียดชัดเจนพอ ให้จังหวัดกำหนดรายละเอียด แนวเขตปกครองดังกล่าวเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 ในกรณีที่มีแนวธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ เป็นต้น เป็นแนวแบ่งเขตให้ระบุชื่อแนวธรรมชาติดังกล่าว พร้อมกับระบุว่าถึงสันเขา สันบ้นน้ำ จุดกึ่งกลางหรือริมฝั่งด้านทิศใดเป็นแนวแบ่งเขต

2.2 ในกรณีที่มีถาวรวัตถุ เช่น ถนน กำแพงเมือง เป็นต้น เป็นแบ่งเขตให้ระบุชื่อถาวรวัตถุ นั้น พร้อมกับระบุว่าถึงจุดกึ่งกลางหรือริมฝั่งด้านทิศใด เป็นแนวแบ่งเขต

2.3 ในกรณีที่ไม่ใช่แนวเขตธรรมชาติหรือถาวรวัตถุเป็นแนวแบ่งเขต ให้ใช้หลักที่ถาวร เช่น หลักหิน หลักคอนกรีต เป็นต้น บั๊กหมายเขตไว้ตั้งอยู่ที่ใดระบุให้ชัดเจนด้วย

3. การบรรยายแนวเขตการปกครองแต่ละทิศ ให้บรรยายโดยละเอียดระบุพิภพจุดเริ่มต้น จุดสิ้นสุด และจุดเชื่อมแต่ละจุดให้ชัดเจน โดยระบุให้ชัดว่า แนวเขตแต่ละทิศเริ่มต้นจากจุดใดไปทางทิศใด มีอะไรเป็นแนวแบ่งเขตอย่างไร ระยะทางแต่ละจุดแต่ละช่วงเท่าใดและไปสิ้นสุดที่ใด ติดต่อกับหมู่บ้านตำบลใดบ้าง หากติดต่อกับกิ่งอำเภอ อำเภอหรือจังหวัดอื่นก็ให้ระบุด้วย

4. การจัดทำบันทึกแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเจ้าของท้องที่ แล้วแต่กรณี ลงนามรับรองความถูกต้องในบันทึกดังกล่าว รวมทั้งให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเจ้าของท้องที่ข้างเคียงแล้วแต่กรณี ตรวจสอบและลงนามรับรองความถูกต้องไว้เป็นหลักฐานด้วย

5. ให้จังหวัดดำเนินการจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบล ซึ่งได้ทำการตรวจสอบ แก้ไขแนวเขตถูกต้องแล้ว โดยใช้กระดาษลอกลายทับกับแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 เป็นแนวทางประกอบการดำเนินการ โดยให้ระบุเส้นรุ้ง เส้นแวง แล้วจัดทำเส้นแสดงแนวเขต ตำบล กิ่งอำเภอ อำเภอ และจังหวัดลงบนกระดาษลอกลาย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ หากมิได้มีระบุไว้ในแผนที่ทหารดังกล่าว เช่น ถนน หมู่บ้าน ตำบล กิ่งอำเภอและอำเภอ หรือหลักเขตที่ได้จัดทำขึ้นใหม่ ก็ให้ระบุไว้ให้ชัดเจนด้วย ทั้งนี้ให้ระบุให้ชัดด้วยว่าแผนที่ที่ใช้นั้นพิมพ์ครั้งที่เท่าใด ชุดใด ระวังใด โดยให้ดูรายละเอียดจากแผนที่แต่ละแผ่นที่นำมาทาบ

6. ให้จังหวัดส่งบันทึกแนวเขตปกครองจังหวัด บันทึกแนวเขตปกครองอำเภอ บันทึกแนวเขตปกครองกิ่งอำเภอ และบันทึกแนวเขตปกครองตำบล อย่างละจำนวน 2 ชุด พร้อมกับแผนที่แสดงแนวเขตตำบล กิ่งอำเภอ อำเภอ และจังหวัด จำนวน 2 ชุด ไปยังกระทรวงมหาดไทย ภายในสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2528 เป็นอย่างช้า

อนึ่ง เมื่อจังหวัดได้พิจารณาและจัดทำบันทึกแนวเขตปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลเสร็จแล้ว ในกรณีที่แนวเขตตำบลใดไม่ถูกต้องชัดเจน มีแนวเขตเหลื่อมล้ำแนวเขตปกครองตำบลอื่น หรือแนวเขตอันแท้จริงของจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภออื่น ให้จังหวัดรายงานขอแก้ไขแนวเขตปกครองตำบลดังกล่าวไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ชาญ กาญจนาคพันธุ์

(นายชาญ กาญจนาคพันธุ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองปกครองท้องถิ่น

โทร. (02) 2229888, 2219121